

NEMA ŠTO NIJE POSKUPJELO U GODINU DANA - SPIZA JE KREŠILA 4,3 POSTO, A PRIJE TRI GODINE

Plaće padaju, cijene d

Seljak za kilogram pšenice dobije 1,05 kuna, a kruh stoji i po 9 kuna

PA TI ŽIVI

I trgovačke marže pumpaju cijene koje su od 2010. do danas skočile da glava zaboli: kruhu su veće 11 posto, voću 28 posto, plinu 31,5, a vodi 14 posto...

PIŠE SANJA STAPIĆ

Kad bih prije dvije-tri godine išla u veliku spizu i potrošila 800 ili 900 kuna, trebala mi je pomoć da sve vrećice odnesem doma. Iz prtljavnika auta do stana nosila bih spizu u više navrata, a i obitelj je pomagala nositi. Danas za taj novac kupim toliko stvari da sve stane u dvije ili tri vrećice, sve mogu sama ponijeti odjednom. Ne moram se vraćati. Sto je kuna je veliko kad ih nemaš, a u trgovini je došlo na ništa, kao da je 10 kuna.

Plaće spale 2,5 posto

Priča jedne Splitsanke priča je koju mnogi vrte u razgovorima i glavama, nastojeći se nositi s poskupljenjima i rastegnuti se od prvog do prvog. Za razliku od cijena, plaće mogu padati koliko im drago. A to se i događa, tonu još od ožujka prošle godine pa je primjerice, u prvih pet mjeseci ove godine prosječna neto plaća iznosila 5511 kuna što je realno 2,5 posto manje nego u istih lanjskih pet mjeseci. Dok plaće mršave, cijene svakoga dana u svakom pogledu

sve više napreduju. Premda su se u srpnju mrvicu primirile u odnosu na lipanj i ukupno su bile niže za 0,6 posto, na godišnjoj su razini porasle za 2,3 posto, pri čemu je hrana skuplja 4,3 posto nego u srpnju prošle godine. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, na godišnjoj je razini sva hrana poskupjela, a najviše mlijeko, sir i jaja koji su krešili čak 12,8 posto, slijedi ih voće sa 7,6 posto rasta cijena, ribe s pet posto, kruh je skuplji 3,6 posto... Kad se osvrnemo na cijene od prije tri godine, statistika je još poraznija: u 2010. hrana je bila 11,8 posto jeftinija nego danas, plin je danas skuplji 31,5 posto, struja 25 posto, voće 28,3 posto, mlijeko, sir i jaja 20,8 posto, ulja 17,5 posto, a kruh 11 posto.

Zbog čega cijene divljaju dok istodobno neki strani trgovački lanci obaraju cijene stranim brendovima, pitanje je na koje nema jednostavnog odgovora, nama su nedavno poljoprivrednici, ekonomski analitičari i sindikalci dali objašnjenje koje bi se moglo svesti na to da dio odgovornosti počiva na trgovcima jer

Trgovačke marže mogu iznositi i do 40 posto od cijene koju plaća kupac

BORIS KOVAČEV / CROPIX

Analitičari očekuju da će do kraja godine strani trgovački lanci na hrvatskom tržištu još žestice konkurirati domaćim lanaca, a to bi kupcima trebalo donijeti niže cijene

su njihove marže u konačnoj cijeni proizvoda visoke i mogu iznositi i do 40 posto.

Marža, seljaci i kupci praznih lisnica

Po nekim analitičarima u cijene se ugrađuje trošak novca i nelikvidnost te su poskupljenja rezultat neefikasnosti i stjecanja pozicija s kojih će se naši trgovački lanci kasnije nositi s konkurencijom i odobravati popuste i akcije. Da cijene nabujaju na putu od

proizvođača do polica u trgovinama i kupaca, svjedoči i ovaj podatak: otkupna cijena mlijeka je dvije kune za litru, a u trgovinama se penje i do 7,7 kuna. Otkupna cijena pšenice zbog koje su seljaci sada na cestama jest 1,05 kuna, a oni traže 1,35 kuna po kilogramu, dok obični bijeli kruh od 700 grama kupca stoji i po deset kuna.

Jasno je da u ovaj raspon cijena koji od proizvođača do konačnog kupca naraste i više

od osam puta, ulaze i troškovi prerade, proizvodnje, pakiranja, transporta, energenata i PDV-a, no svi oni nikako ne mogu biti "zaslužni" za toliki skok.

I trgovci moraju nešto zaraditi u tom lancu. Ono što kupcima jedino ide na ruku jest očekivanje analitičara da će i idućim mjesecima strana konkurencija na domaćem tržištu biti sve žešća i obarati cijene. A to bi potrošači trebali osjetiti.

Rekorderi skupoće su mlijeko, sir i jaja
U srpnju je sva hrana bila skuplja nego u istom prošlogodišnjem mjesecu: mlijeko, sir i jaja koji su kresili najviše čak 12,8 posto dok je i kruh bio skuplji za 3,6 posto, meso je bilo skuplje 2,3 posto, pivo 7,9 posto...

... BILA JE 11,8 POSTO JEFTINIJA

življaju

CIJENE U USPOREDBI S 2010.

VOĆE +28,3%	MLIJEKO I JAJA +20,8%
ULJA +17,5%	KRUH +11,1%
RIBA +12,7%	MESO +9,6%
KAVA +8,9%	DUHAN +32,2%
PLIN +31,5%	STRUJA +25%
VODA +14,4%	GORIVO +14,1%